

- Je třeba zvážit roli, kterou hraje disciplína: i když upevnění disciplíny může pomoci vypořádat se s menšími problémy ve třídách a s méně významnými výchovnými problémy, závažnější problémy vyžadují trvalou a hlubokou analýzu (Gray, 2000). Ti, kdo zpracovávají politiky, a rovněž školy musí být opatrní s prosazováním autoritářské disciplíny při řešení problémů s chováním,¹³ protože tento přístup může ještě více zhoršit špatné chování žáků tím, že celému cyklu dá punc negativity (Wickham, 2010). Žáci, kteří jsou neustále trestáni a nuceni opětovně prožívat neúspěchy, jsou více ohroženi nezájmem o výuku, projevy nevhodného chování a předčasnými odchody ze školy (Jenson *a kol.*, 2004). Žáci, jejichž učitelé používají pozitivní praktiky, mají méně kázeňských problémů než žáci, kteří jsou učitelem trestáni častěji (Webster-Stratton a Reid, 2001, Thomas *a kol.*, 2008).
- Navržení kurikul proti násilí na znevýhodněných školách může mít pozitivní dopad na základní kompetence, jako je sebekontrola a dovednost rozhodnout se, ale i na problémy s chováním (Lyche, 2010). V některých případech mohou školy zvážit a případně poskytnout alternativní možnosti pro žáky, kteří působí nejvíce problémů. Tyto možnosti by se využívaly především přímo ve škole, aby byla zajištěna kontinuita vzdělávání problémových žáků.

Rámeček 3.5. Postupy použité pro zlepšení atmosféry ve školách ve Francii a ve Španělsku

Ve **Francii** byl v září 2009 spuštěn program ECLAIR (Écoles, collèges et lycées pour l'ambition et la réussite), jehož cílem bylo zlepšit atmosféru ve školách navštěvovaných velkým množstvím žáků s narušeným chováním a sklony k násilí. Cíle jsou v zásadě dva: zajistit lepší prostředí pro vzdělávání všech žáků a udržet si a motivovat učitele a další pracovníky školy. Program je založen na propojení vzdělávacích potřeb a pedagogických zdrojů, větším počtu (a přiměřenějších) pedagogických zdrojů (a poskytuje i větší volnost vedoucím pracovníkům škol z hlediska nábory nových zaměstnanců). Program rovněž vychází ze specifických opatření, která mají zvýšit bezpečnost ve školách. Po jednom roce, kdy byl program realizován ve 105 školách s největším narušováním výuky, byl program v září 2011 rozšířen do 324 škol poskytujících nižší střední vzdělání a do 1911 základních škol (první stupeň).

Ve **Španělsku** byl založen Státní úřad pro sledování atmosféry ve školách. Úkolem tohoto úřadu je podporovat výzkum o mechanismech, pomocí kterých lze dosáhnout vhodné studijní a pracovní atmosféry ve školách. Úřad čerpá z rozvojových projektů na vzdělávání, které podporují kulturu bez násilí a kulturu směřující k lepšímu vzdělávání. Organizováním konferencí a zřízením webových stránek zároveň podporuje i výměnu zkušeností a dobré praxe mezi pedagogickými pracovníky působícími přímo ve školách a vědeckými pracovníky.

Zdroje: Moisan, C. (2011), « Comment en finir avec l'échec scolaire: les mesures efficaces », Projet de rapport national de base de la France.; IFIIE (Institute for Teacher Training and Educational Research and Innovation) (2011), *Overcoming School Failure: Policies that Work, Spanish National Report*, Ministerstvo školství, Španělsko.

www.oecd.org/edu/equity

Podpořit a využívat údaje k identifikaci ohrožených žáků a k včasnému zásahu

Vysoká míra absence, kázeňské problémy a neúspěch ve škole (MacIver, 2009) jsou silnými ukazateli nezájmu žáků o studium a neúspěchu školy a lze je využít k včasné identifikaci ohrožených žáků (Kieffer, Marinell a Stephenson, 2011). Vytvoření pozitivního prostředí pro vzdělávání musí být podpořeno přesnou diagnózou, spolehlivými informačními systémy a správnými údaji. Vedoucí pracovníci škol mohou použít tyto údaje ke zjišťování, co brání pozitivnímu prostředí pro vzdělávání. Následně je lze použít k vytvoření strategií a ke každodennímu rozhodování (Faubert, 2012). V tomto smyslu je důležité, aby ti, kdo zpracovávají